

מזונות והזנה

הפרה היבשה – לקחים ומסקנות

עופר קרול

היום יש כבר סטיקר לבדיקה של קטוזיס ויש גם נטיה לבדוק וכולם עוסקים בטיפול ותכשירים למניעת הקטוזיס. נראה שאנחנו עומדים שוב בפני סחרור, עבודות, מחקרים ובעיקר תכשירים וכדאי לנסות ולבדוק את התהליך לפני שנעשה פעולות יקרות שלא תמיד הברכה בצדן.

להערכתו אין לוותר על ההכנה ועל המנה המאוזנת ביובש. יחד עם זה חייבים להקפיד על מי ובאיזה מנה וממשק. יש למנוע מפרות שמנות (כבר למעלה מ-3.5) הכנה ארוכה מ-7 – 10 ימים ולא להאריך בהכנה מעל ל-3 – 4 שבועות אפילו לפרות שעד מצב גופני של כ-2.5. המנה תכיל לפחות 75% (ועד 80%) מזון גס ביובש ובאיזון של 12% חלבון וכ-1.38 מגה קלוריות אנרגיה נטו. השלמת המנה שמעל למזון הגס תהיה בשילוב של גרעיני תירס ושעורה עם סויה וויטמינים ייעודיים. המזון הגס יהיה תמיד בשילוב של חציר דגן ומעט תחמיץ חיטה תוך הקפדה על אורך סיב המנה ועל איזון ובדיקה של המינרלים, בעיקר סידן ואשלגן. בהכנה שתהיה קצרה ומונתאמת לכל פרה לפי מצבה הגופני המנה תכיל 14.5% חלבון ו-1.55 מק"ל אנרגיה נטו, כאשר תגבור המנה יעשה באותם חומרים שהשלימו את מנת היבשות (שעורה, תירס, סויה וויטמינים ייעודיים מועשרים בוויטמין E, סלניום וכד').

מה למדנו? למדנו כי יש בידנו כלי ממשק טובים שרק צריך להשתמש בהם נכון; למדנו כי שינוי במנה בסוף התחלובה עלול לגרום

בשנות ה-70 וה-90 נהגו רבים מאתנו לשנות את המנה המוגשת לפרות לאחר הכניסה להריון ולהעביר את הפרות לקבוצת "הנמוכות". שינוי המנה גרם במקרים רבים לעידוד התהליך של שיפור המצב הגופני וירידה מקבילה בחלב. לקראת היובש קיבלנו פרות המניבות כ-15 ק"ג ביום ובעודף משקל. העיתונות המקצועית מלאה מאמרים על תסמונת הפרה השמנה, רביצה ערה וכדומה. רפתנים ורופאים הבינו כי יש למנוע מצב זה של השמנת יתר ופתרו את הבעיה דרך ההזנה ביובש שהתבססה על חציר דגן ו/או קש תירס כמזון בלעדי. התוצאה, צמצום מחלות ההמלטה, אבל פגיעה בתנובת השיא ובעיקר, מחסור בקולוסטריום.

השיטה הלכה והשתנתה בהדרגה. הפסיקו לשנות מנות בזמן התחלובה ובהדרגה עברנו ממצב של פרה שמנה בזמן הייבוש לפרות רוות עד רוות מאד. לקח לנו זמן עד שהשכלנו לשנות את מנת היבשות, להוסיף לחציר מעט סויה, גרעינים וויטמינים ובמשך הזמן לשכלל ולחלק את היובש לשתי תת-תקופות של ייבוש ו"הכנה". התוצאה, עליה בתנובות ושיפור איכות הקולוסטריום.

העליה בתנובות מחד, והירידה בפוריות – מאידך. הדו"חות על כי חלק מובנה מהתנובה הגבוהה זה פגיעה בפוריות ואין מה לעשות, הביאו אותנו בהדרגה לדחיית מועד ההזרעה מ-60 ל-80 יום ובהמשך גם ל-120 ו-150 יום. הפוריות השתפרה, התחלובה התארכה ושוב אנחנו חוזרים ופוגשים את הפרה שמגיעה שמנה ליובש.

תוך דיון פרטני לכל פרה ופרה ולמדנו גם שאפשר בממשק שמרני וקפדן להגיע לתוצאות יפות מבלי להזדקק להקצנה ולשימוש מוגזם בתכשירים לא בדוקים.

להשמנה ולכן נשתמש במידע זה לטיפול בפרות רזות במידה שיש כאלה, ונימנע מכל שינוי לפרות שמנות, אפילו תנובתן נמוכה. למדנו גם את האפשרויות העומדות לרשותנו בזמן היובש ועל הצורך להשתמש בהן בזהירות ובקפדנות

מטרת המעבדה

מעבדה לבדיקה מזונוח לבעלי חיים

מטרת המעבדה

המעבדה במושב באר טוביה מאפשרת בקרה על איכות ותכולת המזונות במרכזי מזון מושביים וקיבוציים, במכוני תערובת ובמפעלי מזון. ברשותנו מאגר נתונים וידע רב וביכולתנו לבצע אימות ערכים תזונתיים, הערכות נעילות ותמיכה מקצועית בהכנת מנות הזנה.

אנו מתמחים בנוסף לבדיקות הרגילות גם בבדיקות נעילות בכרס מלאכותית ופריקות בשיטת שקי דקרון (כרס אמיתית) בדיקות חלבון, מסיסות חלבון, פריקות חלבון, נעילות חלבון, פריקות חומר אורגני ומקטעי דופן תא (ADL, ADF, NDF, CF).

ד"ר אליעזר סמולר, מושב באר טוביה מיקוד 83815
טלפון: 08-8581002, טלפקס: 08-8505292, נייד 050-628125